

Paskaidrojuma raksts par Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada budžetu

Inčukalna novada 2020. gada budžeta plāns ir sagatavots, ievērojot likumu „Par pašvaldībām”, „Par budžetu un finanšu vadību”, „Par pašvaldību budžetiem” un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības. Inčukalna novada pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un ziedojumiem, un dāvinājumiem, ko veido attiecīgas ieņēmumu un izdevumu daļas. Pašvaldība ir ņēmusi vērā visu nozaru intereses un centusies sabalansēt pieejamos finanšu līdzekļus tā, lai nodrošinātu uzlabojumus sabiedrībai svarīgās jomās.

Deputātu vērtējumam ir iesniegts sabalansēts 2020. gada Inčukalna novada budžeta plāns. Tas savā būtībā ir dokuments, kurš atspoguļo īstermiņa pašvaldības politiku un prioritātes, izmantojot pašvaldības rīcībā esošos finanšu resursus, kā arī lielā mērā nosaka pašvaldības struktūrvienību rīcības plānu turpmākajam gadam. Kārtējā gada budžeta izpilde raksturo plānošanas kvalitāti un pašvaldības kapacitāti iepriekš noteikto mērķu sasniegšanā. Sastādot 2020. gada budžetu, finanšu līdzekļu pieprasījumi tika balstīti plānošanas dokumentos, norādot attīstības programmā 2013.–2020. gadam noteiktos rīcības virzienus un aktivitātes, tādējādi nodrošinot finanšu līdzekļu ilgtspējīgu piešķirumu un stimulējot plānošanas dokumentu ieviešanu.

Pašvaldība, veidojot savu budžetu, ļoti lielā mērā ir atkarīga no valsts nodokļu politikas, kā arī valsts noteiktajiem makroekonomiskajiem scenārijiem un veiktajiem aprēķiniem pašvaldību finanšu izlīdzināšanai. Sastādot 2020. gada pašvaldības budžeta projektu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognoze ir balstīta uz 2020. gadam plānotajiem līdzekļiem, kas ir pieejami Finanšu ministrijas mājaslapā.

Budžeta ieņēmumu plāns, kā arī finanšu resursu izlietojuma plāns izskatīts Inčukalna novada pašvaldības komiteju kopējā sēdē 2019. gada 16. decembrī. Finanšu resursu izlietojuma plāna projekti ir saskaņoti ar attiecīgo iestāžu un struktūrvienību vadītājiem.

Skaitliskā informācija par budžeta ieņēmumiem un izdevumiem atbilstoši ieņēmumu avotiem, budžeta ieņēmumu un izdevumu klasifikācijai, ir Inčukalna novada domes saistošo noteikumu „Par Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada budžetu” 1., 2., 3. pielikumā.

Pamatbudžets ir Inčukalna novada pašvaldības budžeta galvenā daļa, kuru veido:

1. nodokļu ieņēmumi – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis;
2. nenodokļu ieņēmumi, kuros ietilpst maksājumi par budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem, nodevas un citi ieņēmumi;
3. transferti jeb maksājumi no citiem budžetiem, kas ir mērķdotācijas un dotācijas no valsts budžeta, norēķini ar citu pašvaldību budžetiem un finansējums Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto projektu īstenošanai.

Inčukalna novada domes centralizētās grāmatvedības un p/a „Sociālās aprūpes māja „Gauja”” konsolidētā budžeta ieņēmumu kopējais apjoms 2020. gadam plānots **9 183 344** eiro, izdevumu kopējais apjoms **9 548 017** eiro.

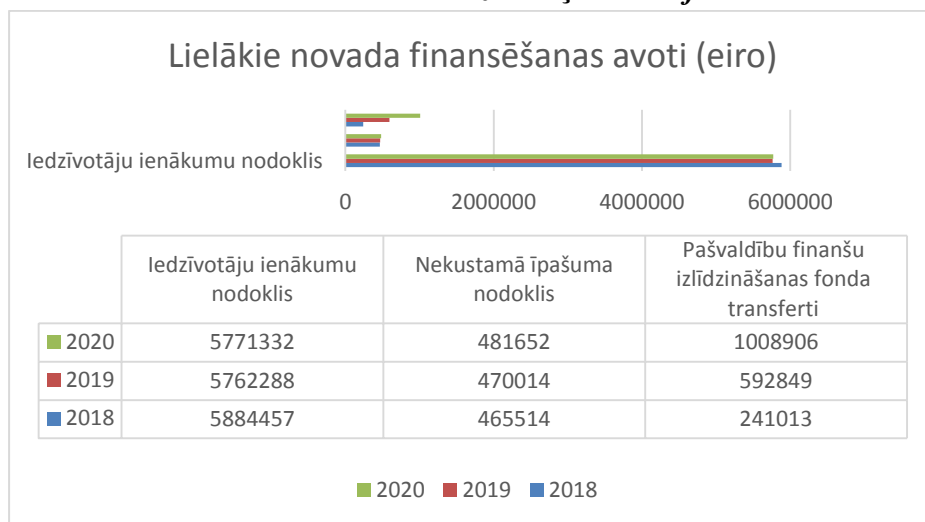
Inčukalna novada pašvaldības budžeta izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem – **364 673** eiro.

Pamatbudžeta izdevumu daļas deficītu **364 673** eiro segt no budžeta līdzekļu atlikuma uz 2019. gada 31. decembri.

Līdzekļu atlikums izveidojies, jo 2019. gadā ir uzsākti, bet nav pabeigti vairāki plānotie darbi – Cīruļu ielas remonts, ielu apgaismoja izveide Inčukalnā, videokameru uzstādīšana Inčukalnā un Vangažos, telpu remonts Atmosas ielā 4, Krasta ielas gājēju ietves bruģēšanas darbi, telpu remonts Atmosas ielā 2 (pārveide projekta „Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plāna īstenošanai Inčukalna novadā” ietvaros – par šiem darbiem ir veikti iepirkumi un noslēgti līgumi par to izpildi). Nav uzsākti darbi pie muzeja ēkas Inčukalnā (bijušā pasta ēka) remonta, disku golfa laukuma izveide. Arī šo iepriekš plānoto darbu pabeigšanai ir plānoti līdzekļi 2020. gada budžetā.

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu daļa sastāv no nodokļu ieņēmumiem, ieņēmumiem no īpašuma, pašvaldību nodevām, ieņēmumiem no naudas sodiem, pārējiem nenodokļu ieņēmumiem, ieņēmumiem no pašvaldības īpašuma iznomāšanas un pārdošanas, valsts budžeta transfertiem, t. sk. Eiropas Savienības fondu līdzekļiem un citas ārvalstu finanšu palīdzības un speciālās valsts budžeta dotācijas nodokļu politikas ietekmes kompensēšanai, pašvaldību budžetu transfertiem, kā arī budžeta iestāžu pašu ieņēmumiem.

1. attēls. Pamatbudžeta ieņēmumu finansēšanas avoti (EUR)

Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada **pamatbudžeta ieņēmumos** lielākais īpatsvars ir iedzīvotāju ienākuma nodoklim – **5 771 332 eiro (63%** no pamatbudžeta kopējiem ieņēmumiem).

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) ieņēmumi tiek plānoti **481 652 eiro** apmērā, t. sk. kārtējā gada ieņēmumi **464 152 eiro** un NĪN iepriekšējo gadu parādi **17 500 eiro**, NĪN ieņēmumu īpatsvars pašvaldības ieņēmumu kopapjomā pamatbudžetā sastāda 5%.

No 2018. gada NĪN atlaides, kas noteiktas pašvaldības saistošajos noteikumos „Par nekustamā īpašuma nodokli un nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piemērošanu Inčukalna novadā”:

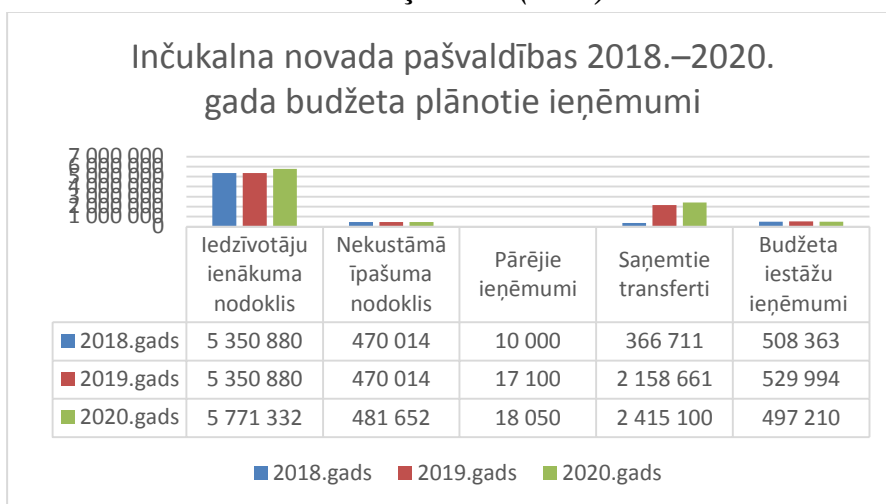
- 1) 1., 2. grupas invalīdiem, ja deklarētā dzīvesvieta ir personas īpašumā, – 70%;
- 2) īpašnieka pirmās kārtas ģimenes locekļiem 1., 2. grupas invalīdiem, bērniem invalīdiem, ja deklarētā dzīvesvieta ir īpašumā, – 50%;
- 3) maznodrošinātām personām, ja deklarētā dzīvesvieta ir īpašumā, – 50%;
- 4) Goda novadniekiem, ja deklarētā dzīvesvieta ir īpašumā, – 50%;
- 5) 2018. gadā iedzīvotājiem piemēros nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) atlaidi 50% apmērā par vienu mājokli. Tiesības saņemt 50% atvieglojumu no taksācijas gadā aprēķinātās NĪN summas par mājokli būs NĪN maksātājiem, kuriem nav nekustamā īpašuma nodokļa parādu un kuriem deklarētā dzīvesvieta ir savā nekustamajā īpašumā – dzīvojamajā mājā vai dzīvoklī – Inčukalna novadā;
- 6) NĪN zemei uz 01.01.2018. Inčukalna novadā deklarētajām personām un reģistrētajiem uzņēmumiem būs 1% no zemes kadastrālās vērtības;
- 7) sabiedriskā labuma organizācijām, kas sniedz pakalpojumus Inčukalna novada iedzīvotājiem, – 50%;
- 8) uzņēmumiem, kuru reģistrācijas vieta ir Inčukalna novads, nav nodokļu parādu un nodarbina ne mazāk par pieciem Inčukalna novadā deklarētiem iedzīvotājiem. Atlaide par ēkām, kur notiek uzņēmējdarbība (izņemot vairumtirdzniecību vai mazumtirdzniecību, azartspēļu organizēšanu, telpu iznomāšanu). Atlaide 25%. NĪN atvieglojumi uz vienu īpašumu netiek summēti, bet tiek piemērota lielākā no atlaidēm

2020. gadā nenodokļu ieņēmumi plānoti **18 050 eiro** apjomā.

Ieņēmumi no pašvaldības iestāžu un struktūrvienību maksas pakalpojumiem prognozēti **497 210 eiro** apmērā un sastāda 5% no kopējiem ieņēmumiem 2020. gadā.

Transfertu ieņēmumi plānoti **2 357 100 eiro** apjomā jeb 26% no kopējiem pamatbudžeta ieņēmumiem.

2. attēls. Inčukalna novada pašvaldības 2018.–2020. gada budžeta plānotie ieņēmumi (EUR)

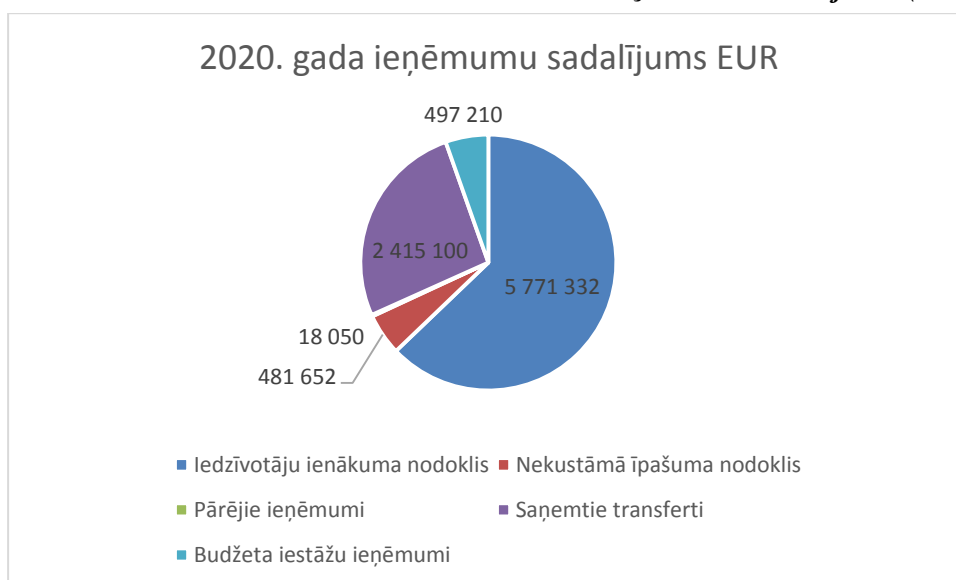

Inčukalna novada pašvaldības ieņēmumu plānā mērķdotācijas izglītības funkciju nodrošināšanai plānotas 2020. gada astoņiem mēnešiem **581 032** eiro apmērā.

Mērķdotācijas 2020. gada astoņiem mēnešiem interešu izglītības programmu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām **37 584** eiro apmērā.

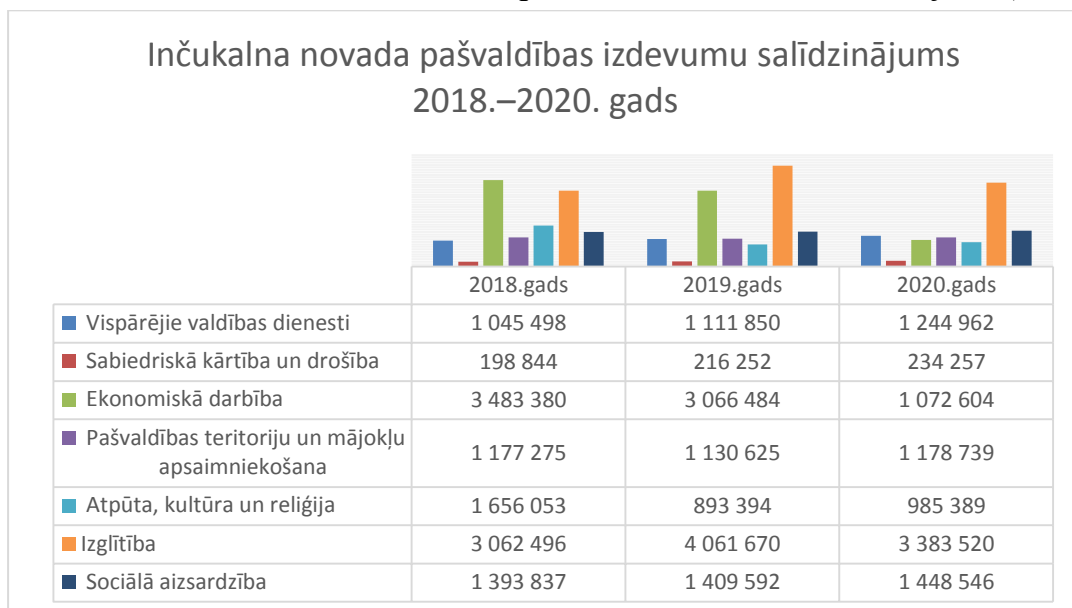
Mērķdotācijas 2020. gada astoņiem mēnešiem pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām **95 478** eiro apmērā.

3. attēls. Pamatbudžeta ieņēmumu sadalījums (EUR)

Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada izdevumi

4. attēls. Inčukalna novada pašvaldības izdevumu salīdzinājums (EUR)

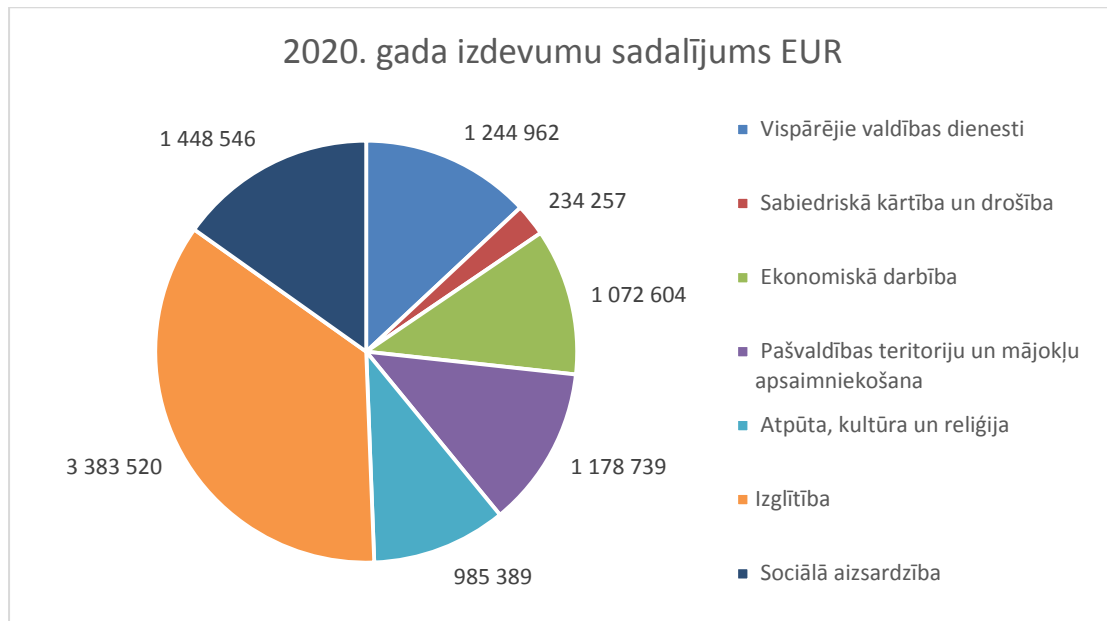
Inčukalna novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju nodrošināšanai – **izdevumiem** no budžeta finansētu institūciju, tajā skaitā pašvaldības izglītības, kultūras un veselības aizsardzības iestāžu, Sociālā dienesta un administrācijas uzturēšanai, novada izglītības, sporta un kultūras pasākumu finansēšanai, novada infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par novada pasūtījumu veikšanu, pabalstiem maznodrošinātiem iedzīvotājiem, investīciju finansēšanai, kā arī citiem izdevumiem, kas atbilstoši budžeta funkcionālai klasifikācijai paredzēti Inčukalna novada domes saistošo noteikumu projekta „Par Inčukalna novada budžetu 2020. gadam” 1., 2. pielikumā.

Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada budžets veidots pēc iestāžu un struktūrvienību principa, paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu īstenošanai.

Pamatbudžeta izdevumi

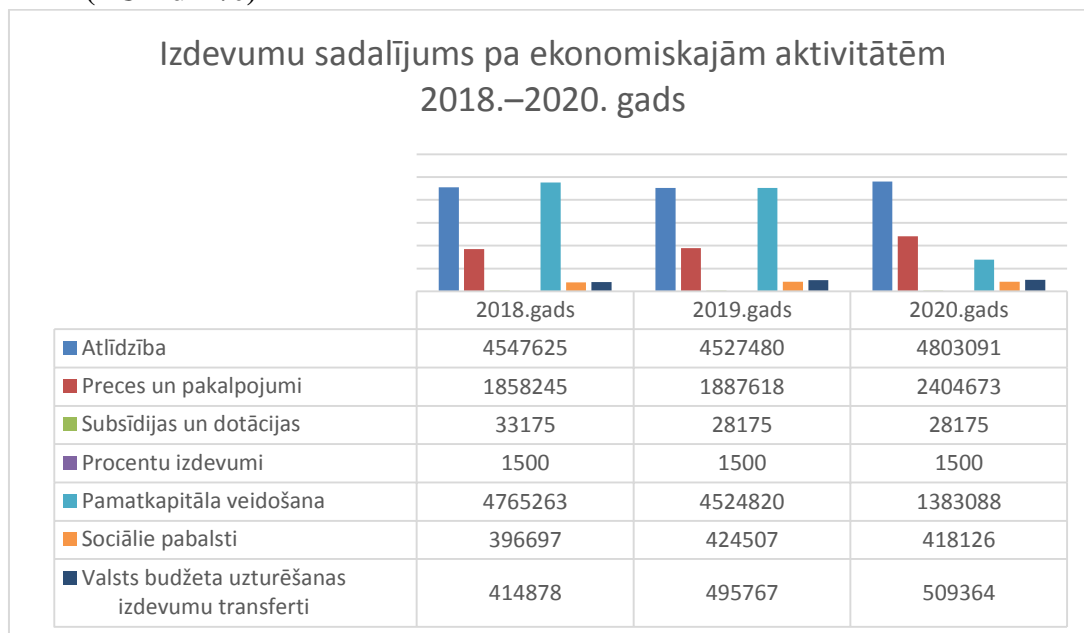
Pamatbudžeta izdevumu kopējais apjoms 2020. gadam plānots **9 548 017** eiro apmērā.

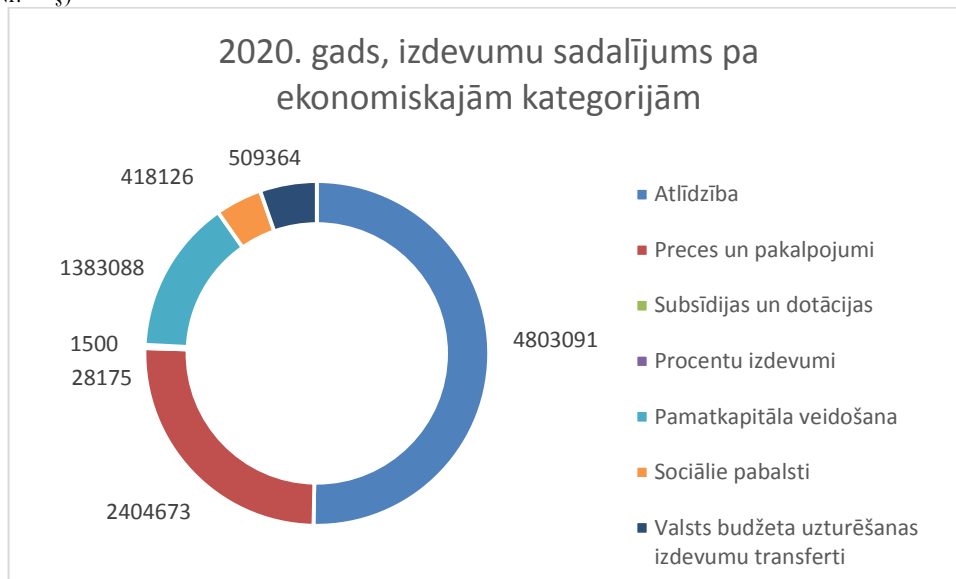
5. attēls. Pamatbudžeta izdevumu struktūra (EUR)

Inčukalna novada domes saistošo noteikumu „Par Inčukalna novada pašvaldības 2020. gada budžetu” 2. pielikumā ir pamatbudžeta izdevumu sadalījums atbilstoši veicamajām funkcijām. Darbinieku atlīdzībai ir plānoti līdzekļi līdz 8% palielinājumā.

3. attēls. Izdevumi pa ekonomiskajām kategorijām, 2018.–2020. gads (EUR un %)

Viens no lielākajiem izdevumu apjomiem 2020. gadā plānots funkcionālajai kategorijai „**Ekonomiskā darbība**”. 2020. gadā paredzēts izlietot **1 072 604** eiro, t. i., **11%** no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem, kas ir par 15% mazāk nekā 2019. gadā.

2019. gadā tika pabeigts ERAF projekts „Gaujas un Silziedu ielas posma rekonstrukcija”. Projekta kopējās izmaksas no 2017. līdz 2019. gadam – 4 247 854 eiro apmērā.

Šajā gadā pašvaldība plānojsi no pamatbudžeta līdzekļiem veikt ceļu un ielu uzturēšanu un remontus **177 000** eiro vērtībā jeb **16%** apmērā. Ceļu infrastruktūras sakārtošana ir gan ekonomiskās attīstības un konkurētspējas, gan arī iedzīvotāju ikdienas komforta un drošības jautājums.

2020. gadā plānoti vairāku ielu remonts: Plānupes ielas virskārtas remonts, Cīruļu ielas remonts, Nākotnes ielas asfalta seguma virskārtas ieklāšana, projekta izstrāde, ielas virskārtas remonts Miera ielā, Atmodas ielas bruģa ietves atjaunošana, Gaujaslīču ielas virskārtas remonts, Caunas, Medņu, Ozolu, Ausmas, Pļavas ielas virskārtas atjaunošana u. c. darbi. Ielu un ceļu remontiem paredzēti kopumā 69% no ekonomiskajai darbībai plānotajiem līdzekļiem

Būvvaldes zemes ierīcības speciālista un teritorijas plānotāja darbības nodrošināšanas izdevumi – **22 850** eiro.

Inčukalna novada 2020. gada budžeta klasifikācijā „Ekonomiskā darbība” bez iepriekšminētā ir plānoti līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansētajiem projektiem, kuru apjoms var tikt precizēts atbilstoši projektu īstenošanas gaitai. Kā dažus piemērus var minēt: **17 274** eiro ir plānoti projekta „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” realizācijai, **2500** eiro ir paredzēti jaunu ideju un projektu realizēšanai, piesaistot kā ideju ģeneratorus arī novada iedzīvotājus. Tūrisma attīstības veicināšanai kopējā projektā ar Siguldas novada domi iepļānoti **5150** eiro. NVA projektam „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā” plānots realizēt 8865 eiro apmērā.

Lielākie budžeta izdevumi plānoti izglītības iestāžu uzturēšanai un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanai – 2020. gadā plānots izlietot **3 383 520** eiro, kas ir **35%** no plānotajiem kopējiem pamatbudžeta izdevumiem, tajā skaitā valsts budžeta mērķdotācijas un dotācijas apjoms, kas paredzēts 2020. gada astoņiem mēnešiem pedagoģu darba atlīdzībai.

No 2020. gadam plānotajiem izdevumiem izglītības nozarei atalgojums un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veido kopā **2 295 314** eiro jeb 68%. Jāņem vērā, ka 2020. gada budžetā no valsts budžeta iedalītie līdzekļi pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības, interešu izglītības, piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībā iesaistīto pedagoģu atalgojumam ir ielānoti tikai periodam no 2020. gada 1. janvāra līdz 31. augustam.

Izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumiem ir paredzēti **836 126** eiro, t. i., **25%** no plānotajiem izdevumiem izglītības iestādēm un ar izglītību saistītiem pasākumiem.

2020. gadā Inčukalna pirmsskolas izglītības iestādē „Jancis”, pirmsskolas izglītības iestādē „Minka”, Inčukalna pamatskolā un Vangažu vidusskolā, Inčukalna Mūzikas un mākslas skolā ir plānoti līdzekļi kārtējiem telpu remontiem:

1. Inčukalna pamatskolai telpu remontam – paredzēts piecu klašu remonts;
2. Vangažu vidusskolā plānoti tekošie remonts, ēdamzālē ūdens/kanalizācijas sistēma;
3. Inčukalna Mūzikas un mākslas skolā – plānots Mūzikas skolas Vangažos vestibila remonts.

Kārtējos izdevumos ir ielānoti arī izdevumi brīvpusdienu nodrošināšanai Inčukalna pašvaldības izglītības iestāžu izglītojamajiem gan no valsts budžeta, gan no pašvaldības budžeta līdzekļiem. Plānots, ka 2020. gadā brīvpusdienas no valsts budžeta līdzekļiem saņems **76 550** eiro apmērā 1.–4. klašu skolēni un no pašvaldības budžeta līdzekļiem brīvpusdienas 5., 6., 7., 8. un 9. klašu skolēni – **76 745** eiro vērtībā.

Ir paredzēti līdzekļi naudas balvu izmaksai labākajiem Inčukalna novada izglītības iestāžu izglītojamajiem un pašvaldības stipendijai Vangažu vidusskolas 10.–12. klasei, un transporta izdevumu kompensācijām.

Vispārējo valdības dienestu vajadzībām 2020. gada pamatbudžetā paredzēti **1 244 962** eiro, t. i., **13%** no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem.

Vispārējie valdības dienesti ietver:

668 379 eiro jeb **55%** no Inčukalna novada domes administrācijas izdevumiem veido atalgojums un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas administrācijas darbiniekiem. Atlīdzībai deputātiem par deputātu pienākumu pildīšanu un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām 2020. gadā ir plānots izlietot **176 370** eiro jeb **26%** no administrācijas atlīdzības izdevumiem.

358 783 eiro jeb **29%** no Inčukalna novada domes administrācijas izdevumiem veido iestādes uzturēšanas izdevumi, kuros paredzēti izdevumi komunālajiem, informācijas tehnoloģiju un iestādes uzturēšanas pakalpojumiem, iekārtu, inventāra un aparatūras remontam un tehniskajai apkopei, kā arī biroja preču, enerģētisko un iestādes uzturēšanas materiālu iegādei. Tāpat ir plānots turpināt telpu un ēkas remontu Atmodas ielā 4, K. Zāles veidotā pieminekļa restaurācija Inčukalna Vecajos kapos.

Kapitālie izdevumi veido **16%** no Inčukalna novada domes administrācijas izdevumiem, un tie ir **196 300** eiro. Šie izdevumi plānoti: multifunkcionāla sporta laukuma izveidei Gaujā, muzeja telpu izveidei Inčukalnā, skeitparka izveidei Vangažos.

Sociālajai aizsardzībai no Inčukalna novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem plānoti **1 448 546** eiro, t. i., **15%** no pašvaldības pamatbudžeta izdevumu kopējā apjoma.

391 959 eiro jeb **27%** no sociālās aizsardzības izdevumiem ir izdevumi sociālajiem pabalstiem. Sociālo pabalstu veidus un to piešķiršanas kārtību nosaka Inčukalna novada domes saistošie noteikumi. Pašvaldības sociālie pabalsti plānoti, lai, pirmkārt, nodrošinātu garantētā iztikas minimuma un dzīvokļu pabalstu izmaksu tiem iedzīvotājiem, kuriem normatīvo aktu noteiktajā kārtībā ir tiesības saņemt šos pabalstus.

521 927 eiro jeb **36%** no sociālās aizsardzības izdevumiem veido atalgojums un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas šīs nozares darbiniekiem (trīs dienas centri, Sociālais dienests, bāriņtiesa, p/a „Sociālās aprūpes māja „Gauja””).

10% no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem veido izdevumi **atpūtai, sportam un kultūrai**, un tie ir **985 389** eiro.

Atalgojumam un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām šīs nozares iestāžu un struktūrvienību darbiniekiem plānoti **540 942** eiro jeb **55%** no atpūtai, sportam un kultūrai atvēlētajiem izdevumiem.

58 790 eiro jeb **6%** no atpūtai, sportam un kultūrai atvēlētajiem izdevumiem ir pašdarbības kolektīvu, ansambļu uzturēšanas izdevumi.

361 436 eiro ir plānotie izdevumi sporta kompleksa, peldbaseina un sporta laukuma uzturēšanai, **470 758** eiro ir plānotie izdevumi Inčukalna Tautas nama un Vangažu Kultūras nama uzturēšanai, **72 045** eiro ir plānoti kultūras pasākumu organizēšanai un nodrošināšanai.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai 2020. gadā plānoti **1 178 739** eiro, t. i., **12%** no pašvaldības 2020. gada pamatbudžeta izdevumiem.

Maksājumiem par ielu apgaismojumam patērēto elektroenerģiju ir paredzēti **25 000** eiro. 2020. gadā ir plānoti **92 000** eiro ielu apgaismojuma izbūves kapitālajiem remontiem, apgaismojuma uzturēšanas izdevumiem – **25 000** eiro apmērā. Plānoti apgaismojuma

darbi Krasta ielā, Gaujā (darbi plānoti paralēli ar AS „Latvenergo”), un Airīšu un Dārza ielā Vangažos.

Pašvaldības teritoriju apsaimniekošana Vangažos līdz šim nodota SIA „Vangažu namsaimnieks”. Šo funkciju veikšanai 2020. gada plānots veikt iepirkuma procedūru, lai nodotu apsaimniekošanā teritorijas: gan Vangažu pilsētu, gan Gaujas ciemu.

2020. gadā plānots veikt kapitālo remontu vai celtniecības darbus **319 150** eiro apmērā jeb **17%** apjomā.

Pavisam nelielu īpatsvaru (**2%**) no pašvaldības 2020. gada pamatbudžeta izdevumiem sastāda izdevumi **sabiedriskajai kārtībai un drošībai – 234 257** eiro –, t. sk. turpināsies sadarbības līgums ar Ķekavas novada domi un savstarpējie norēķini par pašvaldības policijas pakalpojumiem – **214 932** eiro, ugunsdrošības un civilās aizsardzības pasākumiem plānots izlietot **18 725** eiro.

Inčukalna novada pašvaldības saistību apmērs 2020. gadam ir plānots **325 536** eiro apmērā jeb **6,94%** no 2020. gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez mērķdotācijām). Saskaņā ar noslēgtajiem aizdevuma līgumiem 2020. gadā atmaksājamā kredītu pamatsumma ir **335 822** eiro. Galvojumi pašvaldības kapitālsabiedrībām pamatkapitālam plānots – **137 892** eiro.

2020. gadā Inčukalna novada pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi ir plānoti **213 263** eiro un izdevumi – **210 000** eiro apmērā.

Autoceļa fonda līdzekļu ieņēmumi ir plānoti mazāki nekā 2019. gada līmenī – **134 063** eiro – un veido lielāko īpatsvaru.

2020. gadā visu saņemto finansējumu autoceļu uzturēšanai plānots izlietot pašvaldības autoceļu un ielu ikdienas uzturēšanai – **160 000** eiro – un veikt Cīruļu ielas remontu – **70 000** eiro.

Ieņēmumi no dabas resursu nodokļa 2020. gadā plānoti **58 000** eiro, tādā pašā līmenī kā 2019. gadā.

No dabas resursu nodokļa plānoti izdevumi 2020. gadā kā līdzdalība SIA „Vangažu avots” pamatkapitālā 2020. gadam 100 000 eiro apmērā no dabas resursu nodokļa ieņēmumiem.

2020. gada budžets ir vērtējams kā iepriekšējos gados uzsākto aktivitāšu turpināšanu nodrošināošs, un ar tā palīdzību tiek veiktas iestrādes tālākai Inčukalna novada ekonomiskajai attīstībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabojumiem, t. sk. turpinot nākamā plānošanas perioda ES fondu apguves periodu.

A. Nalivaiko,

domes priekšsēdētājs